

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. IV. Vt autem summam de Dei sapientiâ concipias opinionem, variae eius scientiae, seu sciendi modi exponuntur. Ac primò quidem, vt Theologi eam vocant, scientia simplicis intelligentiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

nione detrahamus. Contra vero timidi & trepidi poculum sumimus, quod ea miscuit manus, de cuius experientia, & studio in circumstantiis morbi indagandis & discernendis, vel minimum dubitamus.

Intremus itaque penitus *Sanctuarium Dei*, eiusque scientiam infinitam, aut si humano more loqui liceat, studia Divina, libros, Bibliothecamque in qua totus est, perscrutemur.

20.
81

§. IV.

Ut autem summam concipias de Sapiaentia Dei opinionem, variae eius Scientiae exponuntur, seu sciendi modi: ac primo quidem, ut Theologiam vocant, Scientia simplicis intelligentiae?

Petit a Deo venia intrandi in conclave mysteriorum sapientia divina,

Ineffabilis, & incomprehensibilis Deus! licebitne tandem mihi mortali homini subire arcanum illud Sanctuarium tuum, non ut ea quae isthic geruntur intelligam, quis enim cognoscat sensum domini? quis tam arcana consequetur, aut cui ea patefacere tu ipse possis pro ut sunt, nisi non minori te? verum ut id saltem cognoscam, incomprehensibilem esse te, qui comprehendis omnia, neque limites ullos esse positos Scientiae tuae, qua tamen limitas uniuersa,

21.
ad Rom 11.

ut intelligamus nihil casu sed summam sapientiam fieri.

Utinam Auditores, illud tantum comprehendere possimus, quanto studio quisque nostrum steterit sapientissimae illi Menti, quamque profunde Theologiam, Diuinitatem, inquam, suam perscrutatus fuerit euolueritque, ut id tandem de nobis faceret quod nunc sumus! ah quanto id nos gaudio permulceret, quam daret animi securitatem! Certè audendum est, tentanda est alea: subeamus altius *Sanctuarium Dei*, & quamuis id certo sciam intelligere Sapientiam tantam me non posse, & quantumcumque ingenij vires extendam, eam tamen non posse contingere, non potero ad eam, tamen ad id conducet tenuis & exilis tantae rei consideratio, ut penitus obstupescam, ut totum me pronus incomprehensibili Menti subiciam.

22.

Omnia casu arbitraris fieri, & esse, & conseruari, & interire, imperite homuncio. an vero nosse vis quanto labore, quantis studiis & quidem quam Theologicis & Diuinis, Deo steterit

23.

non

non Vniuersi modo productio, sed tu ipse sigillatim, euentusque qui modò te circumstant tam varij tam implexi? Aulam Dei interiorem subi, sapientiamque eius obstupesce si potes satis. Bibliothecam totam per partes aperio.

24. Ac primò quidem, prima quæ intranti occurrit, & sine quâ nihil consilio & ratione extra se, imò ne intra se quidem, vt præclari censent Theologi, agere potuit Deus, *est Scientia simplicis intelligentiæ.* simplex est cognitio, quia tota in contemplatione consistit, nec quidquam actu ponit extra Mentem Dei. Est autem cognitio quâ omnes creaturas possibles, totâque æternitate ab infinitâ suâ potentiâ creabiles percipit, & vno prorsus comprehendit actu.

*Exponitur
prima sciē-
tia Dei,
quæ est
Scientia
simplicis
intelligentiæ.*

25. Hic iam in abyssum incidi; fundum planè perdididi, nec habeo vbi pedem figam. Extende mentis aciem quantum potes ô homo; & si vastissimum hoc scientiæ pelagus potes vel cogitatione circumplecti, homo non es, Deus es. Facite si placet audientiam.

26. Non id dico, Deum iam ab ipso æternitatis, si ita loqui fas sit, exordio cognouisse quotquot iam sunt, fuerunt, ac porro futura sunt totâ æternitate creaturæ; parum id sanè est; verùm & quotquot omnino sunt possibles. Adeò vt in Diuinâ illâ *quæ Deus nouit omnes creaturas possibles.* Mente sit cognitio clara, perfecta & distincta infinitorum omnino mundorum, (infinitorum enim singuli sunt possibles) quorum tantùm vnus est, hoc quod nunc est Vniuersum. Nouit itaque infinitas omnino species genera que hominum exempli gratiâ, ratione præditorum, quæ creare si libeat possit; alias aquarum, arborum, animaliumque infinitas species, alios denique mundos infinitos, qui ne vnicum quidem corpusculum, cum hoc orbe quo fruimur, haberent commune, sed alia prorsus omnia, quàm quæ videmus, continerent. In hoc verò, qui nunc est, rerum ordine & orbe, nouit non Angelos modò qui nunc sunt, hominesque & cæteras creaturas quæ aut sunt, aut erunt, aut frære, verùm & infinitas præterea cuiusque speciei creaturas, quæ quidem numquam futura sunt, sunt tamen possibles; earumque omnium sigillatim habet idæas tam claras, tam distinctas, tam accuratas, vt si eas in lucem creando libeat edere, tales omnino sint futura, quales in Dei Mente ideâ quæ sunt descriptæ.

L

Hanc

*Probat
hac scientia
necessario
Deo inesse.*

Hanc verò infinitam infinitarum rerum possibilium scientiam Deo inesse, Deoque competere perfectus ut sit Deus, id quidem manifestò liquet Dei naturam penitus consideranti. Nam si alias creaturas non cognoscat, præter eas quas iam condidit, condetque in hoc qui voluitur rerum ordine; id quidem fateri necesse est, exhaustam esse hanc creatione Dei potentiam, nihilque plane creare posse, quàm id quod adhuc est creaturus. igitur absolutâ, verbi gratiâ, hominum adhuc creandorum serie, quæ quidem ante iudicij diem certo certius absoluetur, exhausta erit in Deo, homines creandi potentia. nemo enim efficere id potest quod nescit, neque casula etiam minima construi potest, cuius non præcesserit aliqua, in mente artificis, Idea. Quid est autem Idæam mente circumferre, quàm rem ut possibilem cognoscere, cuius ea est Idæa? Quod si igitur Deus, præter hos quos creaturus est, nullum alium hominem cognoscat possibilem, creaturam possibilem nullam; id sanè consequens est, nullum, præter illos, creare posse hominem, creaturam nullam: quod si verum est, iam certè per hanc seriem tam hominum quàm creaturarum adhuc creandarum, exhausta est Diuina potentia. At verò cum hæc series futurarum rerum finienda sit, etiam Dei potentiam finiri necesse est. non igitur Dei potentia est infinita: non est igitur tandem Deus, cuius natura est in omnibus esse infinitum. quod quàm absurdum sit dicere, nemo non videt. Aut igitur negandus Deus, aut hanc scientiam ei profus competere, statuendum est.

27.

Verùm sine disputationum tricis agamus rem. Hoc sanè constat, ab æterno fuisse in Dei Mente perfectissimas imagines, Idæasque exactissimas, rerum omnium quasi semina; hoc est cognitionem clarissimam rerum omnium possibilium, quarum tamen infinitæ, nunquam in lucem proditura sunt, nec aliam habituræ quàm in Mente clarissimâ, omnia comprehendentis Dei.

28.

*Omnia
autem pos-
sibilia cog-
noscit actu
unico.*

Neque tamen cum omnia à Deo cognosci auditis, id credite fieri per actus inter se distinctos & discretos, quasi vnum modò, modò alium. Angelum modò modò hominem, aut hunc primò, alterum deinde, tertium tertio cognoscat, tempore aut cognoscendi ordine & actu discreto & separato, pro ut in nobis cognitiones variarum rerum, variis etiam actibus videmus esse disjunctas & separatas; id enim exilitati mentis nostræ tribuen-
dum

29.

dum est: quæ quia ad omnes vnico obtutu se nequit extendere, oculum mentis circumducit, vt diuersis quasi aspectibus attingat singula, quæ non potest simul multa. In Deo autem, infinitâ inquam Mente, cum nullus sit comprehensiuæ virtutis terminus, ita nihil est quod aciem eius fugiat; & tam distinctè percipit, actu tamen vnico, vniuersa, quàm si vnica tantum rei cognoscendæ, totam Mentis suæ aciem ingeniumque impenderet.

Et hæc cognitio est Deus ipse.

30. Vin plura dicam? certè id dico, cognitionem illam Deum ipsum esse: & sic cognitio ea non existeret, Deum non fore. Adeo vt sicut essentia animæ nostræ est esse rationabilem; hoc est, ratione vti posse, posse cognoscere; ita essentia Dei est, non posse tantum, sed actu ipso cognoscere quidquid cognosci potest; Deus enim Actus purus est, vt loquuntur Theologi, nulla omnino possibilitate inuolutus, aut mutationi vlli obnoxius. Quidquid in Deo est, est, & non tantum potest esse. *Ego sum qui sum.* & *qui est misit me.* ita se Deus ipse appellat, quod si verò non actu vnico omnia comprehendat, certè mutationi est obnoxius Deus, nam si cum Angelum cognoscit, non cognoscit actu eodem hominem, profectò manifestum est, mutatum esse Deum, factumque ex Deo cognoscente Angelum, Deum cognoscentem hominem. Igitur non est Deus, quod cum sit planè absurdissimum, dicamus sanè, quod res est, omnes illas rerum omnium possibilitatum species, imagines, ideas, & cognitiones, vnico & puro Actui diuinæ Mentis competere; imò omnes illas cognitiones, sic in vnâ Mente coniunctas, nihil aliud esse, nisi ipsum Deum.

Exod 3.

S. V.

Quam necessaria fuerit Scientia simplicis intelligentiæ, ad ordinandum hoc Vniuersum, & hanc creaturarum seriem, quæ modò est.

31. **H**Is itaque sic rectè constitutis & perpensis, illud præterea sciendum est, Ideas illas infinitarum rerum prorsus infinitas, magno vt sic dicam studio peruoluisse æternam illam sapientissimamque Mentem, & vt humano more ad homines lo-

Atque hæc scientia indigni, Deus, vt hunc mundum liberè conderet.